

Załącznik nr 1 do ogłoszenia o konsultacjach społecznych dotyczących zmian w kryteriach wyboru LSR zawartych w Księdze Procedur i Kryteriów Słowińskiej Grupy Rybackiej z dnia 30 lipca 2018r.

Uzasadnienie przeprowadzenia konsultacji i wprowadzenia zmian w kryteriach wyboru LSR zawartych w Księdze Procedur i Kryteriów SGR

W wyniku analizy realizacji naborów wniosków Zarząd zdecydował o wprowadzeniu następujących zmian w kryteriach wyboru wniosków:

1) obniżeniu skali punktowej za tworzone miejsca pracy w ramach operacji w zakresie *rozwijania działalności gospodarczej na obszarze* poprzez usunięcie punktów za stworzenie 2 i 3 etatów średniorocznych niewymaganych rozporządzeniem

Uzasadnienie: Zgodnie z wynikami monitoringu i ewaluacji za 2017r. oraz danymi nt. podpisanych umów o dofinansowanie do 31 marca br. oraz bieżących informacji nt. stanu realizacji operacji:

- w wyniku realizacji operacji zapewniono wskaźnik rezultatu (rozliczany na koniec okresu programowania):

liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem) – 18 etatów

odnoszący się do celu szczegółowego nr 2.1.: *Tworzenie i rozwój działalności, w szczególności opartych o zasoby, kulturę i specyfikę obszaru* i realizowany przez przedsięwzięcie: 2.1.2. *Rozwijanie działalności gospodarczej na obszarze*

na poziomie 15 etatów, co oznacza, że do jego osiągnięcia brakuje 3 nowych miejsc pracy.

W 2018r. przeprowadzono nabór wniosków, w wyniku którego 10 operacji zmieściło się w limicie środków dostępnych w konkursie. Oznacza to stworzenie min. 10 miejsc pracy (zgodnie z przepisami warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania jest utworzenie co najmniej jednego etatu). Ponadto możliwa jest organizacja dodatkowych naborów w ramach przedsięwzięcia, co podniesie realizację wskaźnika;

- w konkursach na ww. przedsięwzięcie realizowanych w 2018r. obniżono kwotę dofinansowania z 300 tys. zł do 128 293,50 (wskazanie wynikające z ewaluacji), co miało na celu: zwiększenie liczby dofinansowanych wniosków i zniwelowanie ryzyka odstępowania od realizacji operacji o dużym zakresie rzeczowym z przyczyn finansowych lub administracyjnych (co miało miejsce w przypadku projektów inwestycyjnych o wysokiej wartości).

Podczas ewaluacyjnych warsztatów refleksyjnych zwrócono uwagę, że obniżenie kwoty wsparcia powinno wiązać się z obniżeniem wymogów dotyczących wnioskodawców, zwłaszcza w zakresie liczby stworzonych etatów. Miało to związek ze spadkiem bezrobocia na obszarze LSR, a co za tym idzie – trudnościami z pozyskaniem pracowników oraz z uniknięciem sytuacji, w której wnioskodawcy niemogący stworzyć 4 etatów (liczba etatów pozwalająca na zdobycie maksimum punktów w kryterium) przy obniżonej kwocie wsparcia, obawiając się konkurencji ze strony większych przedsiębiorstw, zrezygnują z wnioskowania o dotację. Jednocześnie wskazano, iż wskaźniki związane z nowymi miejscami pracy będą spełnione dzięki wymogowi zewnętrznemu, mówiącemu o konieczności stworzenia min. jednego etatu.

Zarząd SGR, mając na uwadze wysoki poziom realizacji ww. wskaźnika rezultatu oraz przyjmując uwagi o adekwatności kwoty dofinansowania do kosztów związanych z utrzymaniem miejsc pracy, a także biorąc pod uwagę sytuację na rynku pracy, uznał za wskazane poddać konsultacjom usunięcie z kryterium punktów

za stworzenie 2 i 3 etatów niewymaganych zewnętrznymi przepisami. Punktacja byłaby przyznawana za stworzenie 1 dodatkowego etatu.

2) obniżeniu skali punktowej za zatrudnienie osób z grup defaworyzowanych w ramach operacji w zakresie rozwijania działalności gospodarczej na obszarze poprzez usunięcie punktów za zatrudnienie 2 i 3 osób należących do ww. grupy

Zgodnie z wynikami monitoringu i ewaluacji za 2017r. oraz danymi nt. podpisanych umów o dofinansowanie do 31 marca br. oraz bieżących informacji nt. stanu realizacji operacji w wyniku realizacji naborów wniosków zapewniono wskaźnik rezultatu (rozliczany na koniec okresu programowania):

liczba zatrudnionych osób należących do grup defaworyzowanych – 10 osób

odnoszący się do celu szczegółowego nr 2.1.: *Tworzenie i rozwój działalności, w szczególności opartych o zasoby, kulturę i specyfikę obszaru* i realizowany przez przedsięwzięcie: 2.1.2. *Rozwijanie działalności gospodarczej na obszarze*

na poziomie 10 osób, co oznacza, że został on osiągnięty w 100%.

W 2018r. przeprowadzono nabór wniosków, w wyniku którego 10 operacji zmieściło się w limicie środków dostępnych w konkursie. Zakładały one zatrudnienie 20 osób z grup defaworyzowanych. Ponadto możliwa jest organizacja dodatkowych naborów w ramach przedsięwzięcia, co podniesie realizację wskaźnika.

Dodatkowo planowane jest zmniejszenie skali punktowej za stworzenie nowych miejsc pracy, a tym samym premiowanie operacji zakładających utworzenie 1 etatu niewymaganego zewnętrznymi przepisami. Następstwem ww. zmiany powinno być obniżenie skali w powiązonym kryterium, tj. dotyczącym liczby zatrudnionych osób z grup defaworyzowanych – wnioskodawcy deklarując stworzenie etatu, zakładali zatrudnienie w jego ramach osoby defaworyzowanej na rynku pracy. Rozdzielenie ww. kryteriów nie spełniałoby postulatu obniżenia wymagań względem wnioskodawców przy zmniejszonej kwocie wsparcia planowanej w kolejnych naborach wniosków.

Zarząd SGR, mając na uwadze wysoki poziom realizacji ww. wskaźnika rezultatu oraz przyjmując uwagi o adekwatności kwoty dofinansowania do kosztów związanych z utrzymaniem miejsc pracy, uznał za wskazane poddać konsultacjom usunięcie z kryterium punktów za zatrudnienie 2 i 3 pracowników należących do jednej z grup defaworyzowanych na rynku pracy. Punktacja byłaby przyznawana za zatrudnienie 1 osoby.

3) wprowadzeniu rozszerzonej definicji w kryterium dotyczącym tworzenia miejsc pracy w przedsięwzięciach polegających na podejmowaniu działalności gospodarczej w zakresie usług dla ludności oraz podejmowaniu działalności gospodarczej w zakresie turystyki, z wykorzystaniem kulturowych i przyrodniczych zasobów lokalnych uściślającej, że punktowane miejsca pracy nie odnoszą się do samozatrudnienia

Uzasadnienie: W dotychczasowych wnioskach o przyznanie pomocy w zakresie podejmowania działalności gospodarczej część wnioskodawców uzasadniała przyznanie im punktów za stworzenie miejsc pracy z tytułu ich samozatrudnienia, co mogło wynikać z niedoprecyzowania ww. kryterium (odnosi się ono do stworzenia dodatkowych miejsc pracy). Sama jego formuła, tj. ujęcie w punktacji za stworzenie pół etatu w skali roku, wyklucza samozatrudnienie w perspektywie 2-letniego utrzymania działalności. Ponadto objęcie przez ww. kryterium samozatrudnienia nie różnicowałoby operacji, ponieważ spełniałby je każdy wnioskodawca. Niemniej Zarząd stoi na stanowisku, że w celu uściślenia warunków przyznania punktacji, wskazane jest uszczegółowienie treści kryterium o zapis wykluczający samozatrudnienie.

4) rozwinięciu kryterium polegającego na przyznaniu punktów za liczbę złożonych wniosków, które zmieściły się w dostępnym limicie środków, o informację, że w przypadku, gdy wnioskodawca/grantobiorca odstąpi od realizacji operacji ze względu na obniżenie wnioskowanej kwoty wsparcia przez Radę SGR, przy ocenie

jego kolejnej operacji nie zostaną odjęte mu punkty z tytułu wcześniejszego wybrania jego wniosku do dofinansowania – kryterium zmienione we wszystkich przedsięwzięciach, w ramach których występuje

Uzasadnienie: Zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 6/4/2017 Rada ma prawo obniżyć wnioskowaną kwotę wsparcia dla operacji, która jako pierwsza znajdzie się poza limitem dostępnych w naborze wniosków środków tak, by operacja ta mogła znaleźć się w tym limicie i otrzymać dofinansowanie. Decyzja Rady zapada bez konsultacji z wnioskodawcą/grantobiorcą i podejmowana jest w oparciu o wyliczenie wartości procentowej zdarzenia niezależnego (Efekt deadweight). Bez względu na pozytywny wynik wyliczeń Efektu członkowie Rady zwrócili uwagę, że wnioskodawca/grantobiorca planuje projekt i jego wykonanie w określonym czasie i zakresie, odnosząc się do budżetu, w tym w szczególności do środków pochodzących z dofinansowania, których sam nie posiada. Wartość kosztów projektu określa on natomiast z zachowaniem zasady racjonalności wydatków i efektywności ekonomicznej - w przypadku PROW ocenianej przez Radę w ramach kryteriów zgodności (Rada nie może ustalić kwoty wsparcia bez uznania ww. kryterium za spełnione), w przypadku PO RYBY – decydującej o zachowaniu płynności finansowej. Dlatego obniżenie wnioskowanej dotacji niesie ze sobą ryzyko niepowodzenia operacji, co dla potencjalnego beneficjenta, jeśli podpisze on umowę o dofinansowanie, mogłoby mieć wymierne konsekwencje. W związku z powyższym wnioskodawca / grantobiorca sam powinien ocenić, czy przyznana kwota wsparcia pozwoli mu na realizację operacji w planowanym zakresie i czasie, a w przypadku negatywnej odpowiedzi – mieć możliwość odstąpienia od niej. Należy przy tym zauważyć, że decyzja wnioskodawcy / grantobiorcy wpłynie nie tylko na jego sytuację, ale również na realizację LSR, ponieważ rezygnując z realizacji projektu we wskazanym w kryterium terminie (w ciągu 30 dni od otrzymania informacji o wynikach naborów), umożliwi otrzymanie dofinansowania przez wnioskodawcę z „listy rezerwowej”, który zmieści się w limicie środków. Zatem z uwagi na to, że przyczyna potencjalnego odstąpienia od udziału w projekcie wnioskodawcy / grantobiorcy nie będzie wynikać z jego zaniechania czy błędu, ale z niezależnych od niego czynników oraz ze względu na możliwe pozytywne skutki wycofania się z realizacji operacji na wczesnym etapie jej weryfikacji, wnioskodawca / grantobiorca nie powinien ponosić konsekwencji w postaci obniżenia punktów w przypadku złożenia kolejnego wniosku o przyznanie pomocy lub o powierzenie grantu.

Jednocześnie w kryterium wskazano wspomniany termin wniesienia rezygnacji z realizacji operacji, tj. 30 dni od przesłania przez SGR wyników naborów drogą e-mail. Ma to na celu uniknięcie sytuacji, w której wnioskodawca/grantobiorca, wycofując swoje przedsięwzięcie z przyczyn zależnych od niego, powoływałby się przy tym na obniżenie kwoty wsparcia przez SGR. W opinii Zarządu wskazany okres jest wystarczający na przeprowadzenie przez wnioskodawcę/grantobiorcę analizy swojej sytuacji i podjęcie racjonalnej decyzji związanej z realizacją projektu oraz zapewnienia możliwości dofinansowania kolejnych operacji / zadań grantowych wybranych do dofinansowania i na dzień przekazania dokumentacji do Instytucji Pośredniczącej nie mieszczących się w limicie środków.

5) przeformułowaniu kryterium w zakresie *rozwijania działalności gospodarczej na obszarze oraz dywersyfikacji źródeł dochodów osób związanych z sektorem rybnactwa* dotyczącego zmniejszenia presji na środowisko i zmiany klimatyczne, w ramach którego oddzielnie oceniane jest wykorzystanie:

- **odnawialnych źródeł energii lub**
- **urządzeń i rozwiązań zmniejszających niekorzystny wpływ na środowisko**

poprzez:

- **dodanie sposobu weryfikacji części kryterium odnoszącej się do wykorzystania odnawialnych źródeł energii,**
- **usunięcie części kryterium o wykorzystaniu urządzeń i rozwiązań zmniejszających niekorzystny wpływ na środowisko,**

- **usunięcie zapisu o możliwości zsumowania punktów za spełnienie obydwu wymogów zawartych w kryterium z uwagi na usunięcie jego ww. części.**

Uzasadnienie: Kryterium związane ze zmniejszeniem presji na środowisko i zmiany klimatyczne umożliwia zdobycie punktów za instalację urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii lub wykorzystanie urządzeń i rozwiązań zmniejszających niekorzystny wpływ na środowisko. O ile spełnienie pierwszego warunku jest czytelne i Rada może zweryfikować je na podstawie budżetu operacji lub dokumentów załącznikowych, o tyle w drugim przypadku treść składanych wniosków budzi wątpliwości co do sposobu jego oceny. Duża część wnioskodawców motywuje spełnienie warunku zakupem żarówek lub urządzeń energooszczędnych, które stanowią obecnie standard w wyposażeniu nie tylko miejsc prowadzenia działalności, ale i gospodarstw domowych. Jednocześnie nieliczni wnioskodawcy wskazują na rozwiązania, które wpisują się w założenia będące podstawą sformułowania kryterium (np. przekazują odpady z działalności gastronomicznej do schronisk, korzystają z odzysku wody). Niemniej, ze względu na brzmienie kryterium oraz brak możliwości skonkretyzowania jego zapisu, Rada zmuszona jest przyznać punkty w obydwu wymienionych przypadkach. Sytuacja ta przyczynia się do braku różnicowania jakościowego wniosków i może budzić wśród wnioskodawców wątpliwości co do jego zasadności, a także demotywować osoby starające się o dotacje do poszukiwania nowatorskich rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska.

Ponadto w odniesieniu do wykorzystania przez wnioskodawców odnawialnych źródeł energii wskazane jest wprowadzenie sposobu weryfikacji kryterium, np. poprzez wpisanie nakładów finansowych ponoszonych w tym zakresie we wniosku o dofinansowanie lub biznesplanie (w zależności od przedsięwzięcia).

W związku z powyższym Zarząd uznał za stosowane poddanie pod konsultacje możliwość usunięcia omówionej części kryterium.

- 6) określeniu sposobu oceny kryteriów związanych z wykorzystaniem zasobów lokalnych lub wpisania się w produkty turystyczne lub stworzenia atrakcji turystycznej (w zależności od przedsięwzięcia) poprzez dodanie sposobu weryfikacji na podstawie zapisów w dokumentacji konkursowej dotyczącej przedsięwzięć: Podejmowanie działalności gospodarczej w zakresie usług dla lokalnej społeczności, Rozwijanie działalności gospodarczej na obszarze, Podejmowanie działalności gospodarczej w zakresie turystyki, z wykorzystaniem kulturowych i przyrodniczych zasobów lokalnych oraz Dywersyfikacja źródeł dochodów osób związanych z sektorem rybactwa.**

Uzasadnienie: Ocena kryterium związanego z lokalnymi zasobami (a także stworzenie atrakcji turystycznej lub wpisania się w produkty turystyczne) miała na celu premiowanie wnioskodawców, którzy w sposób bezpośredni wykorzystają lokalne zasoby kulturowe lub przyrodnicze w swojej działalności, tj. będą czerpać z nich przychody lub poniosą koszty, lub wykorzystają własne zasoby w celu stworzenia bazujących na nich usług. Brak dokładnego wskazania na oczekiwany sposób wykorzystania zasobów spowodował niezrozumienie u części wnioskodawców idei kryterium. Przejawia się to u projektodawców, których działalność pośrednio wiąże się z zasobami (np. właściciele kwater letnich uzasadniają, że klienci będą korzystać z pobliskiego lasu lub plaży), jednak nie ma to wpływu na jakość i zakres ich usług, na ich przychody, czy podejmowane przez nich działania finansowe czy rzeczowe (np. w prognozie przychodów nie ujmują sprzedaży usługi grzybobrania, czy wycieczek rowerowych do lasu, nie zamieszczają również informacji o posiadanych do tego celu zasobach czy o zakupie niezbędnego sprzętu). W celu uściślenia kryterium konieczne jest zatem sformułowanie sposobu weryfikacji kryterium i zmotywowanie w ten sposób wnioskodawców do czynnego wykorzystania lokalnych zasobów, co będzie miało przełożenie na zwiększenie jakości składanych wniosków.

Mając na uwadze powyższe i odnosząc się do zapisów Lokalnej Strategii Rozwoju SGR mówiących, że: *W wyniku monitoringu funkcjonowania SGR możliwe będzie podjęcie następujących działań naprawczych: ... wprowadzenie niezbędnych zmian w dokumentach regulujących pracę SGR (np.: LSR, procedury, regulaminy)*

oraz treści Księgi Procedur i Kryteriów SGR, zgodnie z którą: *W przypadku ustalenia nowych kryteriów lub zmiany dotychczasowych, proponowane nowe brzmienie kryteriów podawane jest do informacji publicznej poprzez publikację na stronie internetowej Słowińskiej Grupy Rybackiej w celu konsultacji planowanych zmian z lokalną społecznością. Planowane zmiany konsultowane są również z przedstawicielami sektora rybackiego poprzez skierowanie informacji nt. planowanych zmian z prośbą o ustosunkowanie się do nich (pisemne opiniowanie), Zarząd zdecydował o podjęciu uchwały o przeprowadzeniu konsultacji społecznych na temat potrzeby wdrożenia zmian w kryteriach wyboru operacji.*